OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ 10.3.2021

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Asia: HE 250/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää kunnioittavasti lausuntonaan seuraavan.

Hallituksen esityksen mukaan Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:ää ehdotetaan muutettavaksi niin, että siinä tarkennettaisiin Yleisradio Oy:n julkisen palvelun tehtävän sääntelyä. Ehdotettavat säännökset rajoittaisivat Yleisradio Oy:n mahdollisuutta julkaista tekstimuotoisia sisältöjä osana julkisen palvelun tehtävää. Ehdotuksen tavoitteena on muuttaa Yleisradio Oy:n julkisen palvelun tehtävän määrittelyä niin, että se olisi EU:n valtiontukisääntelyn mukainen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää hyvänä sitä, että ehdotettavalla lain muutoksella ja siihen sisältyvillä rajoituksilla varmistetaan se, että Yleisradio myös tulevaisuudessa kykenee tarjoamaan korkeatasoista, tasapuolista ja oikea-aikaista uutisvälitystä samoin kuin laadukkaita kulttuuri- ja opetussisältöjä kaikkialle maahan. Samalla on tärkeää, että lainmuutoksella vahvistetaan Yleisradion toimintamahdollisuuksia ajankohtaismedian kentällä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja sen edustamien hallinnonalojen näkökulmasta on keskeistä ja erittäin tärkeää, että hallituksen esityksessä tapaukset, joissa tekstimuotoisen sisällön ei tarvitse liittyä kuvaa tai ääntä sisältäviin julkaisuihin (yhteistyö Suomen tietotoimiston kanssa, nopeasti kehittyvät uutistilanteet, viranomaistiedotukset, eri kieliryhmiä palvelevat uutissisällöt, kulttuuri ja opetus), on sisällytetty 7 §:n 3 momentiksi. Perustelujen mukaan momentissa lueteltujen poikkeusten luettelo on tyhjentävä ja poikkeuksia on tulkittava suppeasti.

Ehdotuksen vaikutusten arvioinnin osalta (vaikutukset kansalaisten tiedonsaantiin) esityksessä todetaan seuraavaa:

”Esitys vaikuttaa maksutta saatavilla olevien tekstimuotoisten, journalistisesti tuotettujen verkkosisältöjen määrään ja niiden liityntään Yleisradion liikkuvaa kuvaa tai ääntä sisältäviin julkaisuihin. Tämä voi näkyä kansalaisille pienempänä maksuttoman verkossa julkaistun journalismin määränä. Uutislähteiden moninaisuuden ja maksuttomasti verkossa saatavissa olevan tekstisisällön osalta vaikutusta ei arvioida kokonaisuudessaan katsoen merkittäväksi, sillä maksutta saatavilla olevaa tekstimuotoista sisältöä on tarjolla myös muiden medioiden kautta.

Ehdotettu rajoitus voi vaikuttaa sellaisten usein pienemmille yleisöille tarkoitettujen tekstisisältöjen määrään, joista ei esimerkiksi ole saatavilla audio- ja videomateriaalia. Vaikutus on osin kuitenkin riippuvainen Yleisradion sisältötuotannon painopisteistä ja Yleisradion toimintojen järjestämisestä.”

Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää tärkeänä, että vaikutusarvioinnissa todettu otetaan huomioon lainmuutoksen voimaantulon jälkeen Yleisradion toimintaa ja sen painopisteitä suunnattaessa.